

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 2. maj 2005
Kontor: 1.k.kt.
J.nr.: 2004-2000-5
Sagsbeh.: lbe
Fil-navn: Spm 4-svar

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 (L 65), som Folketingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 12. april 2005

Spørgsmål 4:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 7. april 2005 fra Landbrugsraadet, jf. L 65 – bilag 6."

Svar:

Af henvendelsen fra Dansk Landbrug/Landbrugsraadet af 7. april 2005 fremgår det for det første, at det er organisationernes opfattelse, at kommunale fællesskaber (§ 60-fællesskaber) er uhensigtsmæssige i den fremtidige kommunestruktur. Det fremgår tillige for det andet, at regionsrådene alene bør have en overordnet rolle inden for planlægnings- og miljøområdet. Endelig for det tredje gør organisationerne opmærksom på behovet for at sikre den lokale indflydelse på udviklingen i landdistrikterne ved oprettelse af lokale landdistriktsråd i kommunerne, som skal inddrages i kommunale beslutninger vedrørende landdistrikternes prioriteringer ved udvikling af erhvervsmæssige, bosætningsmæssige og andre forhold.

For så vidt angår spørgsmålet om anvendelsen af § 60-fællesskaber bemærkes, at miljøministeren på et senere tidspunkt vil lægge op til en nærmere stillingtagen til, hvilke beføjelser de fælleskommunale samarbejder på miljøområdet skal have – også i lyset af, hvordan kvalitetsstyringsordningen på natur- og miljøområdet udformes. Der henvises herved til miljøministerens svar i oktober 2004 på spørgsmål nr. 370 og 372 (alm. del.) fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmålet om regionernes rolle i planlægningen er reguleret i det af miljøministeren fremsatte forslag til lov om ændring af planloven (L 93).

Miljøministeriet har i den forbindelse oplyst følgende:

"Med kommunalreformen vil kommuneplanerne blive det samlede dokument til regulering af arealanvendelsen i by såvel som på land, mens den regionale udviklingsplan skal fungere som et strategisk værktøj, der dækker de overordnede aspekter af relevante forhold for regionens udvikling. Den regionale udviklingsplan indebærer således ikke en detaljstyring af kommunernes planlægning, men er et udtryk for en samlet strategi for udviklingsinitiativerne i regionen.

Efter forslag til lov om ændring af lov om planlægning, må kommuneplanen ikke stride mod beskrivelsen af den ønskelige fremtidige udvikling i den regionale udviklingsplan, og regionsrådet kan gøre indsigelse over for forslag til kommuneplaner og ændringer af kommuneplaner, hvis planforslaget er i strid med den regionale udviklingsplan. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget skal en indsigelse fra Regionsrådet overfor en kommuneplan være båret af overordnede hensyn til regionens samlede og langsigtede udvikling. Desuden er der i lovforslaget indlagt mulighed for at parterne kan indbringe eventuelle uafklarede spørgsmål for miljøministeren i tilfælde af uenighed.

Selvom udviklingsplanen skal beskæftige sig med den overordnede strategiske udvikling indenfor regionen, er det væsentligt, at Regionsrådene får mulighed for at gøre indsigelse overfor kommuneplaner, for herigennem at sikre overensstemmelse med kommunernes arealdispositioner og de overordnede prioriteter for udviklingsaktiviteterne i regionen.

Regionsrådene får derimod ikke til opgave at påse, at den kommunale planlægning er i overensstemmelse med overordnede interesser, idet denne opgave efter lovforslaget vil blive varetaget af miljøministeren.

Beføjelsen til at afgøre uenigheder mellem kommunerne om planforslag efter planloven foreslås lagt i regionsrådene, idet det forventes, at der typisk vil være tale om sager, der ikke indeholder overordnede interesser, og som mest hensigtsmæssigt afklares på regionalt niveau.

I overensstemmelse med strukturaftalen får regionsrådene en koordinator- og mæglerrolle i forhold til miljømålsloven og en mæglerrolle efter vandforsyningsloven. I forhold til miljømålsloven er det foreslået, at udarbejdelsen af vand- og Natura 2000-planer overføres fra amterne til staten. For at sikre et tidligt indspil fra alle relevante myndigheder, dvs. inden de statslige vand- og Natura 2000-planer sendes i høring, indføres der en idéfase. Kommunalbestyrelserne får, ligesom alle andre, mulighed for at komme med indspil i denne fase. Regionsrådene har fået til opgave at koordinere disse kommunale indspil. Regionsrådene skal alene sikre, at der rent faktisk sker en koordinering mellem de involverede kommunalbestyrelser.

På det kommunale niveau skal kommunalbestyrelserne udarbejde en kommunal handleplan til den konkrete og lokale udmøntning af de statslige vand- og Natura-2000 planer. Kommunerne får mulighed for at komme med indsigelser mod andre kommuners handleplaner, såfremt kommunerne bliver berørte heraf.

Det kan ikke udelukkes, at to kommunale handleplaner vedrørende det samme vandløbsopland eller det samme Natura 2000-område ikke stemmer overens med hinanden eller på anden vis modarbejder hinanden i forhold til at nå de opstillede mål i vand- eller Natura 2000-planen. Hvor en kommunalbestyrelse har indsigelser mod en anden kommunes handleplan,

kan regionsrådet optræde som mægler, såfremt kommunalbestyrelserne anmoder om det.

I forbindelse med vandforsyningsloven foreslås det, at kommunalbestyrelserne bliver myndighed med hensyn til indsatsplanerne. På den baggrund foreslås det endvidere at regionsrådene på anmodning fra en af kommunalbestyrelserne kan indkalde disse til mægling i de tilfælde, hvor der er uenighed mellem berørte kommunalbestyrelser omkring indsatsplanerne.

Både efter miljømålsloven og vandforsyningsloven skal regionsrådet, såfremt der ikke opnås enighed i en mægling, neutralt fremlægge spørgsmålet for ministeren, der så træffer en endelig afgørelse.

Regionsrådenes rolle som koordinerende og mæglende instans efter såvel miljømålsloven som vandforsyningsloven forudsætter således ikke, at de selvstændigt vurderer det faglige grundlag for indspil og indsigelser. Der er blot tale om tilrettelæggelse af en proces.”

Jeg kan henholde mig til Miljøministeriets svar.

For så vidt angår organisationernes ønske om oprettelse af landdistriktsråd kan jeg oplyse, at kommunalbestyrelserne allerede i dag har mulighed for at tilgodese hensyn til lokalområder gennem oprettelse af lokaludvalg eller særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller udførelse af rådgivende funktioner. Sådanne udvalg kan oprettes efter § 65 d henholdsvis § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse. I sådanne udvalg vil repræsentanter fra landdistrikterne kunne deltage. Kommunalbestyrelserne er ikke forpligtede til at oprette disse udvalg, og der er ikke hjemmel til, at medlemmerne af sådanne udvalg vælges ved direkte valg. Oprettelsen af de nævnte udvalg vil kunne sikre den lokale indflydelse på udviklingen i landdistrikterne.

Jeg kan om regeringens politik vedrørende landdistrikterne oplyse, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet fortsat vil udgive landdistriktsredegørelser. I regeringens hidtidige landdistriktsredegørelser er kommunerne blevet opfordret til at udforme en skriftlig landdistriktspolitik. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere i 2004 udsendt en vejledning til kommuner og amtskommuner om lokal landdistriktspolitik, som betoner vigtigheden af borgerinddragelse i processen. Vejledningen er således et redskab til arbejdet med udformningen af en skriftligt formuleret politik for landdistrikterne. Ministeriet har endelig nedsat et nyt politisk rådgivende udvalg vedrørende landdistrikterne.

Det er regeringens opfattelse, at kommunalreformen giver nye muligheder for at udvikle samspillet mellem land og by, nytænke borgerinddragelsen og tilpasse servicen til lokale behov. Det er de nye kommuners opgave og ansvar at sikre, at der er balance mellem land og by både hvad angår velfærdsservice, økonomisk aktivitet og arbejdspladser. Regeringen vil også

efter kommunalreformen være med til at sikre rammerne for landdistriktspolitikken.

Kommunalreformen giver også anledning til generelt at overveje, hvordan vi sikrer og styrker rammerne for inddragelse af borgerne i de lokale beslutninger i de nye og større kommuner. Jeg har derfor i starten af 2005 nedsat en tænketank om nærdemokrati, som frem til sommeren 2005 skal frembringe et inspirationsgrundlag for det videre arbejde med at revitalisere nærdemokratiet. Tænketankens arbejde vil naturligvis også få betydning for borgerinddragelsen i beslutninger, som har betydning for landdistrikterne i de enkelte kommuner.

Det kan endelig oplyses, at EU's landdistriktsprogram skal fornys samtidig med kommunalreformens ikrafttræden. Det er regeringens opfattelse, at der skal ske fuld hjemtagning af de EU midler, der stilles til rådighed for Danmark. Regeringen har netop præsenteret 14 nye initiativer i forbindelse med udmøntningen af programmet for 2006. Regeringen vil – i ministerudvalget under fødevareministerens ledelse – senere drøfte den konkrete udmøntning af programmet for 2007-2013.